

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II.15/2008/12. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2008. évi november hó 13. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntette miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által védője útján benyújtott felülvizsgálati indítvány elbírálása során a Budai Központi Kerületi Bíróság 10.B.XI.1006/2005/16. számú ítéletét és a Fővárosi Bíróság 23.Bf.XI.7942/2006/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálat során felmerült 3600 (háromezer-hatszáz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Budai Központi Kerületi Bíróság a 2006. április hó 21. napján kihirdetett 10.B.XI.1006/2005/16. számú ítéletével a terheltet jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntette miatt - végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett - 1 év börtönre ítélte.

A megállapított tényállás lényege szerint az 1946-ban született, egyetemi végzettségű, fizikus szakképzettségű terhelt a M. Bt. ügyvezetője. A jelen ügyben elbírált cselekményének elkövetését követően a Szolnoki Városi Bíróság a 2004. január 6-án jogerőre

emelkedett 10.B.681/2002/12. számú ítéletével csempészet büntette és magánokirat-hamisítás vétsége miatt pénzbüntetésre ítélte.

A terhelt az M. Bt. ügyvezetőjeként 1997-től szerződéses kapcsolatban állt az I. V. céggel, mint annak magyarországi importőre és képviselője. E cég áruját saját jogán árulta és forgalmazta.

A terhelt tartozásainak tetemes felhalmozódása miatt a cég 2002. májusában létrehozta az H. Kft-t a termékeinek importálására és forgalmazására. A terhelttel ügynöki és kereskedelmi-szolgáltatási szerződést, tartozásainak rendezése végett pedig engedményezési szerződést kötött 2002. október hó 1. napján.

2003. június 27-én az H. Kft. fizetési felszólítást küldött a terheltnek arról, hogy 5.236.878 forint tartozását 15 napon belül rendezze. Egyidejűleg a terhelttel betervezett minden további szállításukat felfüggesztette. Ennél fogva az M. Bt. a tartozása rendezéséig nem volt jogosult árut vásárolni az H. Kft-től.

2003. szeptember 30-án terhelt az ügynöki és az engedményezési szerződést, valamint a „kizárólagos szállítási és kereskedelmi szolgáltatási szerződés” 2. §-ában foglaltakat felmondta és bejelentette, hogy a raktározott termék megóvása érdekében a H. Kft. teljes készletét megvásárolja. Egyidejűleg azonnali leszámlázását kérte a kft-től.

A H. Kft. még az ugyanazon a napon - azaz 2003. szeptember 30-án - megküldött válaszlevelében figyelmeztette a terheltet, hogy az általa bérelt raktárban elhelyezett H. Kft. termékekkel semmilyen módon nem rendelkezhet. Ellenkező esetben kénytelenek lesznek a kereskedelmi megállapodást azonnali hatállyal felmondani.

2003. október 10-én a H. Kft. valamennyi szerződését felbontotta a terhelttel.

2003. október 15-én a terhelt mintegy 25 millió forint értékű árut elszállította a raktárból, és azzal a továbbiakban, mint sajátjával rendelkezett. A H. Kft. felszólítására 2003. október 22-én kb. 6 millió forint értékű árut visszaszolgáltató, ami által a kár részben megtérült.

A bizonyítékok értékelése körében a bíróság a továbbiakat rögzítette:

A raktár bérleti díjával kapcsolatban a H. Kft-nek nem keletkezhett tartozása a terhelt irányába. A bíróság nem fogadta el a terheltnek azt a hivatkozását, hogy a raktárt annak tulajdonosával együtt zárták be, majd ő azt a saját döntése alapján

2003. október 15-én a megrendelő érdekében kinyitotta. Azt fogadta el és azt állapította meg, hogy a raktár tulajdonosa a M. Bt. tartozása miatt zárta be a raktárt, majd miután a terhelt a tartozását kiegyenlítette, a tulajdonos a raktárát kinyitotta.

A H. Kft. 2003. június 27-én kelt fizetési felszólítása (nyom. ir. 119. oldal) cáfolja a terhelt arra való hivatkozását, hogy 2003. október 15-én jogosult volt vásárolni a kft-től.

A terhelt kellő alappal nem hivatkozhat arra, hogy a szállítólevelek kiállításával az árut megvásárolta, mert a H. Kft-t előzetesen semmilyen módon nem nyilatkoztatta az eladási szándékáról.

A H. Kft. még a vételi szándék bejelentésének a napján, tehát 2003. szeptember 30-án figyelmeztette a terheltet, hogy nem jogosult semmilyen módon rendelkezni a raktárban elhelyezett készlet felett. A terhelt tehát 2003. október 15-én is tudomással bírt arról, hogy a kft. nem szándékozta eladni az M. Bt. részére a birtokában lévő árut. Az a körülmény, hogy az H. Kft. időközben - 2003. október 10-én - valamennyi szerződését felbontotta a terhelttel, a terhelt október 11. napján kelt válaszleveléből egyértelműen kitűnik. A válaszleveléből az is megállapítható, hogy a terhelt megítélése szerint a kft-nek tartozása keletkezett az M. Bt. felé és annak elszámolását sürgette. A tárgyaláson előadott védekezése szerint a H. Kft. tartozása miatt döntött úgy, hogy anyagot vásárol a tartozás fejében. A H. Kft. terhelt által állított tartozása fejében az annak tulajdonát képező árut elszállította, anélkül azonban, hogy az általa sürgetett elszámolás megtörtént volna.

A terhelt kellő alappal nem nyilatkozhat arról, hogy az áru elszállítását követően az általa kiállított szállítólevelek alapján a H. Kft. az áru ellenértékét nem számlázta le az M. Bt. részére, hiszen a H. Kft. nem kívánta az áru tulajdonjogát átruházni.

Miután 2003. október 10-én a H. Kft. a terhelttel kötött valamennyi szerződését felbontotta, az árukészlettel történő és egyéb elszámolást a szerződött felek között az elszállítás napján még nem kezdődött meg. 2003. október 17-én a terhelt (még) jogszerűen tartotta birtokában az árut, amely az elszállításakor számára idegen dolognak számított, és amellyel mint sajátjával rendelkezett.

Mindezekre figyelemmel a kerületi bíróság a terhelt cselekményét a Btk. 317. §-ának (1) bekezdésében meghatározott, az (5) bekezdésének a) pontja szerint minősülő és büntetendő jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntettének minősítette, és ezért vele szemben a rendelkező rész szerint büntetést szabtak ki.

Az elsőfokú ítélet ellen a terhelt és védője által felmentésért bejelentett fellebbezés folytán másodfokon eljáró Fővárosi Bíróság a 2007. április hó 11. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozott 23.Bf.XI.7942/2006/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a büntetést kiszabó részében megváltoztatta. A terhelttel szemben kiszabott börtönbüntetést 6 hónapra, a próbaidő tartamát 2 évre mérsékelte. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A másodfokú bíróság az ítéletének indokolásában rámutatott arra, hogy terhelt a 2003. szeptember 29-én a saját részre vásárolni szándékozott árurol kiállított szállítóleveleket a szerződések felbontásáról szeptember 30-án készített nyilatkozatához csatolta. Ebből nyilvánvaló, hogy a H. Kft. a vételi szándékáról csak ennek kézhezvételekor értesülhetett, így az adásvétel a szerződések felbontása előtt joghatályosan létre sem jöhetett. Ezt követően viszont a kft. a terheltet faxon értesítette a vásárlási tilalomról, valamint a raktárban lévő árukészlettel való rendelkezési tilalomról. A terhelt védekezését, miszerint ezt soha nem kapta meg, cáfolja a nyomozás iratai között található faxon küldött válaszlevele.

A szerződések tartalma alapján az sem kétséges, hogy a raktárbérlet költségei a terhelt céget terheltek, tehát ebből a kft-nek 12 millió forint tartozása nem keletkezhett.

A Kft. 2003. június 27-i felszólítása - az elsőfokú bíróság megállapításával egyezően - valóban 5.236.878 forint rendezésének az igényét jelölte meg, de tény, hogy a kft. lejárt tartozásként 2.705.603 forintot jelölt meg. Annak viszont, hogy a terhelt 2003. szeptember 29-e előtt e tartozását kifizette és így álláspontja szerint a korábbi vásárlási tilalom megszűnt, az adásvétel létrejöttének előírt módjára tekintettel érdemi jelentősége nincs. Miután pedig 2003. október 10-én a Kft. a terhelttel hatályos valamennyi - így a kereskedelmi és szállítási szerződését is - felbontotta, terhelt a kft. kifejezett tilalma ellenére rendelkezett 2003. október 15-én a raktáron elhelyezett, reá bízott, de a kft. tulajdonában lévő kb. 25 millió forint értékű árukészlettel.

A terhelt a fellebbezésében vitatta az elkövetési értéket, ugyanakkor állítása szerint a raktárkészletet, a raktározást védő M. Bt. tartotta nyilván. Következésképpen éppen neki kellett tudnia az elszállított áru mennyiségét és értékét.

A terhelt az értéket kb. 22 millió forintban jelölte meg, az áru tulajdonosa a feljelentésében kb. 25 millió forint értékű áru elszállítását sérelmezte. Miután a két érték közötti eltérés a vád tárgyává tett cselekmény jogi minősítését nem érinti, az elkövetési

érték további pontosítására a másodfokú bíróság a bizonyítás lefolytatását szükségtelennek találta, ezért az erre irányuló indítványt elutasította.

- o -

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt a védője útján - a Be. 416.§-a (1) bekezdésének a) pontja alapján - felülvizsgálati indítványt nyújtott be, mert álláspontja szerint bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése miatt került sor.

Az indítvány szerint az első- és a másodfokú bíróság megalapozatlanul és jogszabályt sértő módon járt el, amikor bűnösségét annak ellenére megállapította, hogy a sikkasztásnak a vádiratban meghatározott elkövetési magatartását - a sajátjakénti rendelkezést - ténylegesen kifejtette volna.

A raktárban az M. Bt. tulajdonát képező árukészlettel együttesen volt ténylegesen 22 millió forint értékű árukészlet. A szállítólevelek alapján megállapítható, hogy mintegy 12 millió forint értéket képvisel az az áru, amelyre vonatkozóan a felek közötti korábbi kizárólagos gyakorlatnak megfelelően szeptember 29-én a szállítólevelet kiállította, és amely vételárának a megfizetése érdekében a Kft-t a számla kiállítására felhívta.

Arra a körülményre figyelemmel, hogy az áruk megfizetésére a kialakult gyakorlatnak megfelelő módon kötelezettséget is vállalt, azt alapos okkal vélte sajátjának, ezért a sikkasztás elkövetés magatartását nem követhette el.

A felülvizsgálati indítványban megjelölt (kétszer 400.000, összesen) 800.000 forint értékű, az M. Bt. tulajdonában álló áru kivételével - 2003. október 15-én sem a Kft. tulajdonát képező árukészlet értékesítése, sem harmadik személy birtokába vagy használatba adása, de még elszállítása sem valósult meg.

A másodfokú bíróság annak ellenére állapította meg a terhelt bűnösségét a jelentős értékre elkövetett sikkasztásban, hogy az elkövetéskori értéket egyáltalán meghatározta volna. A bíróság elmulasztotta tisztázni a raktáron elhelyezett áru tényleges forgalmi értékét, és nem tárta fel a vegyes tulajdonú árukészletnek a kft, illetőleg a bt. kizárólagos tulajdonát képező részének forgalmi értékét sem.

Miután a terhelt a Bt. nevében kifejezett kötelezettséget vállalt a raktárban őrzött és kereskedelmi értékesítés céljára szánt áru ellenértékének a megfizetésére, szándéka az árukészlet jogtalan eltulajdonítására nem irányult. Ha cselekménye bármely oknál fogva

jogszerűtlennek bizonyulna, akkor ténybeli tévedés, vagy társadalomra veszélyességben való tévedés címén van helye a felmentésének.

A védelemnek számos bizonyítási eszköze volt és van arra, hogy a felek között létrejött üzleti gyakorlat a kizárólagos szállítási és kereskedelmi szolgáltatási szerződésben foglalt kikötéstől jelentős mértékben eltért. A MOLDECOR Bt. vásárlása teljes egészében megfelelt a felek közötti üzleti gyakorlatnak. Jogszerű volt, ezért a védelem az erre vonatkozó bizonyítási eszközeinek a felhasználását - miután a megrendelések leadásának módjára vonatkozóan a vádirat semmilyen állítást nem tartalmazott - a bizonyítási eljárás befejezetté nyilvánítását megelőzően nem látta, és nem is láthatta szükségesnek. A bíróság pedig a bizonyítási eljárás befejezetté nyilvánítását követően módosított vádirati tényállás valótlanságának a bizonyítására a terheltnek és védőjének lehetőséget már nem adott.

A bíróság a bűnösséget megállapító ítéletet nagyrészt a terhelt által képviselt Bt-vel elszámolási vitában álló, anyagi-gazdasági tekintetben ellenérdekű Kft. képviseletében eljáró tanú jogkérdésben kifejtett álláspontjára alapozta.

Mindezekre tekintettel a védő elsősorban azt indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a büntetőjog szabályainak megsértésére tekintettel a Fővárosi Bíróság jogerős ítéletét változtassa meg, és terheltet az ellene jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntette miatt emelt vád alól mentse fel; másodsorban pedig, hogy az ítéletet helyezze hatályon kívül és a határhörrel és illetékességgel rendelkező bíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására.

A Legfőbb Ügyészség a BF.173/2008. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt a tényállást támadó részében a törvényben kizártnak, egyebekben alaptalannak tartotta.

A Legfőbb Ügyészség szerint felülvizsgálati indítványában a védő a megállapított tényállástól eltérő tényt állított, amikor arra hivatkozott, hogy a terheltnek jogában állt megvásárolni a sértett cég árukészletét. Ugyancsak nem a jogerős ítéleti tényeken nyugszik az a felülvizsgálati érv, amely szerint a terheltnek jogában állt elszállítani az árukészletet a raktárból, továbbá, hogy az árukészletből kizárólag a Bt. tulajdonát képező 800.000 forint értékű árut szállítottak el, a többi nem került elszállításra. Nem képez felülvizsgálati okot a tárgyalási jegyzőkönyvek hiányosságára, valamint az ügyészi perbeszédet követő bírósági eljárásra hivatkozás sem, mert ezek sérelmezésével nem abszolút hatályú, következésképpen a felülvizsgálatot ugyancsak nem

megalapozó eljárási szabálysértésekre hivatkozik a felülvizsgálati indítvány.

A felülvizsgálat érdemében rámutatott a Legfőbb Ügyészség arra, hogy a terhelt nem egyszerűen nem adta ki a tulajdonosnak az árut, hanem annak elszállításáról, sőt a tulajdonos számára hozzáférhetetlenné tételéről rendelkezett. A tényállásbeli cselekményével - szemben az eljáró bíróság jogkövetkeztetésével - az árukészlettel nem a sajátjaként rendelkezett, hanem a tulajdonos rendelkezése alól végleg kivonta, azaz eltulajdonította. Ezzel a sikkasztás tényállási elemeit maradéktalanul megvalósította.

Az irányadó tényállás alapján a terhelt nem lehetett abban a téves feltevésben, hogy a szállítólevelek kiállításával egyben az áru tulajdonosává is vált. A Kft. egyértelműen közölte vele, hogy csak a tartozásának rendezése után vásárolhat árut. 2003. szeptember 30-án a tudomására hozta azt is, hogy a szállítólevelek ellenére az árukészlettel semmilyen módon nem rendelkezhet. A kft-nek tehát a terhelt által tudottan nem állt szándékában az árut eladni. Eladási szándék nélkül, a vételárat sem tartalmazó szállítólevelek kiállításával egyoldalúan senki sem szerezhethet tulajdont. Az üzleti életben járatlannak nem tekinthető, iskolázott terhelt ezzel ellentétes következtetésre alappal nem juthatott. Ugyanezen indokok miatt nem bízhatott abban sem, hogy a mintegy 22 millió forintos árukészlet eltulajdonítása nem veszélyes a társadalomra, ezért a felülvizsgálati indítványnak a tévedésre, mint büntethetőséget kizáró okra hivatkozása is alaptalan.

Az eljáró bíróságok a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése nélkül állapították meg a terhelt bűnösségét és törvényes a cselekmény minősítése, valamint a kiszabott büntetés is. A bíróságok abszolút hatályú eljárási szabálysértést sem vétettek, ezért a Legfőbb Ügyészség azt indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványnak ne adjon helyt, és a megtámadott határozatot a hatályában tartsa fenn.

A Legfőbb Ügyészség az iratokhoz csatolta a terheltnek a legfőbb ügyészhez 2008. május 23-án elektronikus levélben elküldött beadványát, amelyben a felülvizsgálat tárgyát képező ügyében különböző ügyészégi szervek eljárását sérelmezte.

A terhelt a Legfelsőbb Bírósághoz intézett beadványában a Legfőbb Ügyészség átiratára részletes észrevételeket tett, amelyben az alapeljárásban előadott védekezését és a felülvizsgálati indítványban előadott érveit ismételte meg.

A Legfelsőbb Bíróság a Be. 420. §-ának (1) bekezdése és a Be. 424. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen a védő a felülvizsgálati indítványt változatlan tartalommal fenntartotta. Abból külön kiemelte, hogy amennyiben a bíróság a terhelt védekezését a perrendi szabályok megsértésével korlátozta, akkor ezen eljárási szabálysértés alapján indokolt a marasztaló jogerős döntés hatályon kívül helyezése és új eljárás lefolytatása.

A Legfőbb Ügyész képviselője rámutatott arra, hogy a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a c) pontja kimerítően felsorolja azokat az eljárási szabálysértéseket, amelyek felülvizsgálat alapjául szolgálhatnak. A védő a Be. 320. §-ában meghatározott eljárási szabály megsértését kifogásolta, e szabály megszegése azonban valósága esetén sem szolgálhat felülvizsgálat alapjául.

A legfőbb ügyész képviselője egyebekben az átiratában foglaltakkal egyező indítványt tett.

A terhelt a nyilvános ülésen a védőjével egyező nyilatkozatot tett.

- o -

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvánnyal támadott ítéletet az irányadó tényállás alapul vétele mellett egyrészt az indítványban megjelölt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontjában foglalt - okból, másrészt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában foglalt abszolút eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423. § (4)-(5) bek.] vizsgálta felül.

Ennek során a felülvizsgálati indítványt - a Legfőbb Ügyészség indítványával egyezően - a tényállását támadó részében a törvényben kizártnak, egyebekben pedig alaptalannak találta.

1.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvány elbírálása során abból indult ki, hogy a Be. 423. §-ának (1) bekezdésében foglaltak értelmében, a felülvizsgálati eljárásban a tényálláshoz kötöttség érvényesül. Ennél fogva a kötelezően irányadó jogerős ítéleti tényállás alapul vételével kell és lehet állást foglalni a rendkívüli jogorvoslat tárgyában, s a Legfelsőbb Bíróság kizárólag a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényekből a bűnösségre levont jogi következtetések helyességét vizsgálhatta.

A tényállás revíziójának a tilalmából következik, hogy nem kifogásolható a bíróságnak a tényállás megállapítását eredményező bizonyíték-értékelő tevékenysége és a bizonyítási eljárás terjedelme sem. Nincs lehetőség a jogerős határozat felülvizsgálatára azon az alapon, hogy a bíróság a terhelt

vallomásával szemben a sértett cég képviselőjének a tanúvallomását fogadta el, illetve az írott szerződések rendelkezéseit, a szóbeli szerződés-módosításokat, avagy a felek ráutaló magatartását vette-e figyelembe a tényállás megállapítása során. A felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség a jogerősen megállapított elkövetési értékek vitatására sem.

Az irányadó tényállástól eltérő tényt állított a védő a felülvizsgálati indítványban, amikor arra hivatkozott, hogy a terheltnek jogában állt megvásárolni a sértett cég árukészletét. Az is ellentétes a tényállással, hogy a terheltnek jogában állt az árukészletet elszállítani a raktárból, illetve, hogy az ott tárolt árukészletből csupán 800.000 forint értékű, a Bt. tulajdonát képező árut szállítottak el, a többi ott maradt.

Miután a tényállástól eltérő tények vizsgálatára nincs törvényes lehetősége, a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálat során jogerős ítéletekben megállapított tényállás alapulvételével járt el.

2.

Felülvizsgálatnak a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontja alapján a Be. 373. §-a (1) bekezdésének I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjában pontosan meghatározott, kimerítően felsorolt eljárási szabálysértések esetén van helye.

A védő a felülvizsgálati indítványában ilyen, a felülvizsgálatot megalapozó (ún. abszolút) eljárási szabálysértésre nem hivatkozott. Azt állította, hogy a tárgyalási jegyzőkönyvek hiányosak, illetve, hogy az ügyészi perbeszédet követően a vád módosítása ellenére a bíróság nem nyitotta meg újból a tárgyalást és nem engedélyezte, hogy terhelt a módosított vád megdöntésére egyébként rendelkezésére álló bizonyítékait előterjessze. Márpedig ezek az eljárási szabálysértések is hozzájárultak ahhoz, hogy a megállapított tényállás felderítetlenné, következésképpen megalapozatlanná vált.

A Legfelsőbb Bíróság rámutat arra, hogy az elhangzott tények hiányos rögzítése, valamint a Be. 320. §-ában foglalt rendelkezés esetleges megszegése legfeljebb olyan, ún. relatív eljárási szabálysértésnek minősülhet, amelynek alapján felülvizsgálatnak nincs helye. A terhelt és a védő ezen eljárási szabálysértésekre hivatkozás körében is valójában a jogerős határozat megalapozatlanságát sérelmezte.

3.

A védő a felülvizsgálati indítványban arra hivatkozott, hogy miután a terhelt az áruk megfizetésére a kialakult gyakorlatnak megfelelő módon kötelezettséget vállalt, azt alapos okkal vélte sajátjának, ezért a sikkasztás elkövetési magatartását nem valósíthatta meg. A

Bt. és a Kft. között elszámolási vita volt. Éppen a Kft. tartozása miatt döntött úgy a terhelt, hogy anyagot vásárol a tartozás fejében. Amikor utóbb a Kft. felszólította, hogy Kft. árukészletét adja át, akkor azt a 6.000.000 forint értékű árut, amely még a Kft. tulajdonában volt, azonnal (2003. október 22-én) visszaadta. Nem tulajdonította el és nem rendelkezett sajátjaként a Kft. vagyontárgyaival. Ha azonban cselekménye bármely oknál fogva mégis jogszerűtlennek bizonyulna, akkor - végső soron - ténybeli tévedés, vagy társadalomra veszélyességben való tévedés címén van helye a felmentésének.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványt érdemben sem találta alaposnak.

A terhelt szerint ő a kialakult gyakorlatnak megfelelő módon tett ajánlatot az áru megvásárlására, ezért azt alapos okkal vélte a saját tulajdonának. A saját tulajdonban lévő ingó dolog viszont nem lehet a sikkasztás elkövetési tárgya.

A Legfelsőbb Bíróság azt állapította meg, hogy az irányadó tényállás ezzel ellentétes. Miután a terhelt 2003. szeptember 30-án - a tényállásban foglalt megállapodások felmondásával egyidejűleg - bejelentette, hogy a raktározott termék megóvása érdekében a Kft. teljes készletét megvásárolja, egyidejűleg azonnali leszámlázását kérte a Kft.-től. A Kft. azonban még az ugyanazon a napon megküldött válaszlevelében figyelmeztette a terheltet, hogy az általa bérelt raktárban elhelyezett Kft. termékekkel semmilyen módon nem rendelkezhet. 2003. október 10-én pedig a Kft. valamennyi, a Bt. képviselőjében eljáró terhelttel megkötött szerződését felbontotta. Ilyen előzmények után szállította el 2003. október 15-én a terhelt a mintegy 25 millió forint értékű árut a tulajdonosa számára ismeretlen helyre.

A Ptk. 205. §-ának (1)-(2) bekezdése szerint a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre. A szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges.

Tény, hogy a Ptk. 216. §-ának (1) bekezdése alapján szerződést nem csupán szóban vagy írásban lehet kötni, hanem a szerződési akaratot ráutaló magatartással is kifejezésre lehet juttatni. A másik fél kifejezett akarata ellenére azonban a szerződés nem jöhet létre.

Hiába folytattak a felek korábban más gyakorlatot a Bt. és a Kft. között ráutaló magatartással létrejött szerződések alapján, mert minden újabb szerződés csak azért jöhetett létre, mert a felek ráutaló magatartása a szerződési akaratukat igazolta. A szeptember 30-i ajánlattételt azonban a számla kibocsátásával a Kft. már nem

fogadta el. Sőt, kifejezetten tiltakozott ellene és tiltakozását ismételten és bizonyítottan az ajánlattevő képviselőjének a személyes tudomására hozta. Nem kétséges, hogy ilyen tényállás mellett az adásvételi szerződés nem jött létre, továbbá, hogy erről a terhelt is tudott. Tudatában volt annak, hogy az általa bérelt raktárban tárolt árukészlet továbbra is a Kft. tulajdonában maradt.

A Bt. által raktározott, a Kft. tulajdonát képező 25 millió forint értékű áru tulajdonlásában sem 2003. szeptember 30-án, sem azt követően az áru a terhelt által történt elszállításáig változás nem történt és ezzel a terhelt is tisztában volt, ezért az áru jogosulatlan elszállítása és eltitkolása körében sem a ténybeli, sem a társadalomra veszélyességben való tévedésre alappal nem hivatkozhat.

A Btk. 317. §-ának (1) bekezdése szerint a sikkasztást az követi el, aki a rábízott idegen dolgot jogtalanul eltulajdonítja, vagy azzal a sajátjaként rendelkezik.

Az alapul fekvő ügyben eljáró bíróságok azt állapították meg, hogy terhelt a sikkasztás bűncselekményét a sajátjaként rendelkezéssel valósította meg. A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint e bűncselekményt valójában eltulajdonítással követte el.

Következetes az ítélkezési gyakorlat abban, hogy a sikkasztás mindkét elkövetési magatartása egyaránt a tulajdonost megillető jogok gyakorlásával valósítható meg. A különbség abban ragadható meg, hogy a tulajdonost megillető jogok gyakorlása csupán ideiglenesen áll-e az elkövető szándékában, avagy azt véglegesnek tekinti.

Amint arra már a BH 1991/56. számú döntés is rámutatott, minden olyan esetben, amikor az elkövető a jogszerűen birtokában lévő idegen dolgot a tulajdonos elől eltitkolja, ebből annak végleges tulajdonban tartására irányuló szándékára lehet és kell következtetni. Az irányadó tényállás szerint a terhelt a mintegy 25 millió forint értékű árut a tulajdonos számára ismeretlen helyre szállította el. Azt a sajátjának tekintette és tekinti ma is. Ennél fogva a sikkasztást - amint arra a Legfőbb Ügyészség is helyesen hivatkozott - eltulajdonítással valósította meg.

Nem tévedtek ezért az eljáró bíróságok, amikor - az elkövetési értékre is figyelemmel - a terhelt cselekményét 1 rb. a Btk. 317. §-ának (1) bekezdésében meghatározott, az (5) bekezdése szerint minősülő és büntetendő jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntetnének minősítették.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a

Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat - a Be. 426. §-a alapján - a hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban a védő közreműködésével kapcsolatban felmerült bűnügyi költséget - a Be. 429. §-ának (1) bekezdése alapján - az állam viseli.

A Legfelsőbb Bíróság határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival, azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság mellőzheti.

Budapest, 2008. november hó 13. napján.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Gábor s.k.
előadó bíró, Dr. Schäfer Annamária s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő
Bné